

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XLIX. Ч. 125. Джерзі Сіті, Н. Дж., вівторок, 3-го червня 1941.

№ 125. Jersey City, N. J., Tuesday, June 3, 1941

VOL. XLIX.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ. ПЯТЬ ЦЕНТИВ ЗА ГРАНИЦЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ.

Тел. „Свобода“: BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союз: BErgen 4-1016. 4-0807.

THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA. FIVE CENTS ELSEWHERE.

ІКЕС „ДИКТАТОРОМ“ У ГАЗОЛІНОВІЙ ПРОМИСЛІ

ВАШИНГТОН. — Президент Рузвельт назначив секретаря внутрішніх справ, Гаролда Ікеса, „царем“ в газоліновій промислі. Цей промисл представляє вартість десять біліонів доларів. Завданням Ікеса буде наглядати, щоб той промисл зростав, бо газоліна це один з найважливіших воєнних продуктів. А далі, щоб в належних місцях були пороблені резерви; також, щоб не йшла завелика частина газоліни на цивільні потреби. Ікес вже пару днів перед своїм назначенням сказав, що американці мусять готуватись на можливість, що в неділю їм буде заборонено уживати газоліни.

СМЕРТНІСТЬ ВІД НЕШАСЛИВИХ ВИПАДКІВ.

НЮ ЙОРК. — Три дні вакацій, від п'ятниці до неділі, які мала більша частина американських працівників, не всім вийшла на добре. За ті три дні в цілм краю було близько п'ятьсот осіб вбитих в автомобільних і інших нещасливих випадках. Найбільше згинувало в стейті Каліфорнія. Опісля в Мішіген, а далі в Огайо.

Смертність спричинена нещасливими випадками, виносила за минулий рік 92½ тисячі осіб, себто кілька разів стільки, що смертність спричинена за той сам час в Англії від ворожих бомб.

НОВІ ГРОШІ НА АРМІЮ.

ВАШИНГТОН. — Перед конгресом знаходиться тепер законопроект, на основі якого американська армія дістала на черговий рік суму дев'ять і пів біліона доларів призначених на її озброєння і побільшення. Майже певним є, що конгрес цю суму ухвалить і то без більших дебат. Це буде найбільша сума, призначена в одному році на армію, від закінчення останньої світової війни.

КОМУНІСТ ТОРЕС В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК. — „Н. Й. Таймс“ з минулої неділі, подає вістку, що французький комуніст Торес знаходиться в Америці. „Таймс“ докладно говорить про його адвокатську кар'єру, про те, як він боронив Шварцбарта, вбивника Петлорі і Гріншпана, вбивника німецького консулярного урядника Рата. Також говорить, що Торес був міністром у французькій кабінеті „народного фронту“. Не згадує лиш найцікавішої в сучасну хвилю його характеристики, а саме, що він був одним з наголовніших комуністичних провідників у Франції й послідовно виконував інструкції третього московського інтернаціоналу.

БУДОВА КОРАБЛІВ ПОСТУПАЄ ВПЕРЕД.

ВАШИНГТОН. — Знавці корабельних справ кажуть, що в наступних двох роках Америка побудує біля вісім мільйонів тон корабельної містоти. Дотепер німці затопили коло п'ять мільйонів. Коли ця програма буде виконана, то небезпека, що міститься в браку кораблів, буде усунена. Дотепер, не звертаючи уваги на страйки, плян будови кораблів поступив скорше, ніж було передбачено. Президент Рузвельт мав розмову з представниками будівельних доків над центральними озерами. Як відомо, конгрес на домагання уряду ухвалив давніше гроші на регуляцію ріки св. Лаврентія, яка сполучує центральні озера з Атлантийським океаном. Знавці кажуть, що вже в найкоротшому часі над цим озером розвинеться великий корабельно-будівельний промисл, який займатиметься на широку скалю будуванням кораблів.

ДУХОВА ОБОРОННА ГОТОВІСТЬ.

НЮ ЙОРК. — На бенкеті, влаштованім товариством св. Юрія з нагоди спільного св. Причастія, виступив промову асистент секретаря фінансів, Герберт Гастон. Він сказав, що тому, що наша цивілізація опирається на духових вартостях і на релігії, в сучасну пору треба добре дбати не лиш про матеріяльні сили, але також і про духові і треба втворювати морально-духову зброю нації.

СПІР З ТРАНСПОРТОВИМИ РОБІТНИКАМИ.

НЮ ЙОРК. — Представники юнії транспортних робітників, які збираються в Нью Йорку виходити на страйк, мовляв, тому, що місто не хоче признати їм права колективних умов праці, заявили, що Ля Гвардія колись їм обіцяв, що коли вони перейдуть на міську службу, місто дасть їм право колективно добиватись умов праці. Посадник Ля Гвардія за свого боку заявив, що це правда і ніхто їм цього права не оспорує. Але як ці умови праці мають виглядати? Місто не може допустити, щоб юнія їм диктувала, кого воно має взяти на працю; а також не може допустити до того, щоб міські робітники застерегли собі право страйку.

ВЕЛИКИЙ ПОЖАР У ПОРТІ ДЖЕРЗІ СІТІ

Під кінець минулого тижня в порті Джерзі Сіті вибух вогонь і відразу охопив один сухий док. Опісля вогонь перекинувся на сусідні будинки, між ними охопив великий складовий дім. Внаслідок цього кілька бляків над водою знайшлося в полумінні. Це був найбільший вогонь в цілій історії міста Джерзі Сіті. Пожарники працювали день і ніч, щоб той вогонь бодай злокалізувати. Проте він наробив шкоди на 25 мільйонів доларів. На місце пожежу поліція вислала відразу своїх знавців і детективів, щоб ті ствердили причини пожежу, чи не було часом в тім руки саботажника? Опісля пожежна команда, а також поліція, рішуче заявила, що в тім не було жадного саботажу. Вогонь охопив матеріяли, які не мали воєнного значіння. Пізніше голова федеральних агентів, Едгар Гувер, також заявив, що саботажу не було.

АВТОРИЗОВАННЯ КОНФІСКАТИ ЧУЖИХ КОРАБЛІВ

Президент Рузвельт на днях підписав ново ухваленний в конгресі законопроект, на основі якого конфіскація чужих кораблів, в тім німецьких і італійських, буде затверджена, а президент дістане право обернути ті кораблі навіть на службу, звернену проти Німеччини й Італії. Німецький й італійський уряди заявили, що коли ці кораблі були звернені проти них, то це буде означати ворожий акт і вони на нього відповідно zareагують. Тому над тим законопроектом так довгий час радили в конгресі.

ПРОТИ ЗАБОРОНИ АЛЬКОГОЛІВ БІЛЯ КАСАРЕНЬ

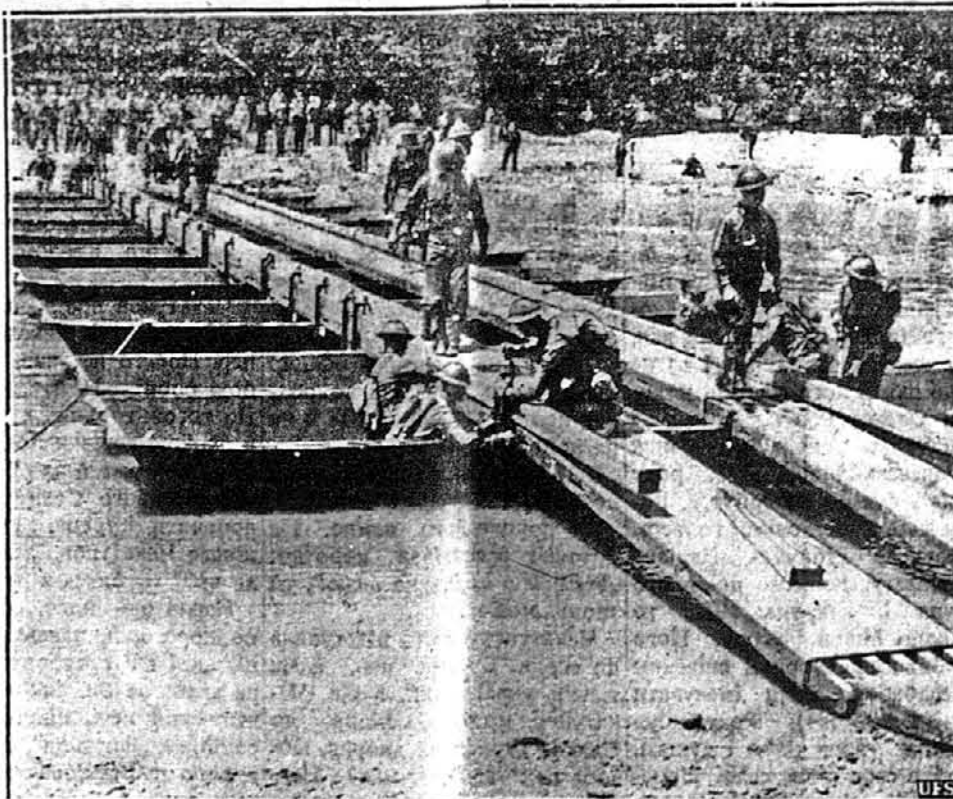
В конгресі тепер дебатують над законопроектом, на основі якого докруги всіх касарень і тих місць, де перебуває військо, було б заборонено продавати алкогольні напитки. Правдоподібно, що конгрес цей законопроект ухвалить, але також правдоподібно, що президент його не підпише. Секретар війни Стімсон і секретар фльоти Накс, які мають найбільше до говорення в тій справі, висловились проти того законопроекту. Вони кажуть, що це робити в першу чергу заборона конституція. По друге, це не лиш не зменшить уживання алкоголю з боку вояків, але збільшить його, бо вояки, знаючи, що алкоголь в околицях касарень заборонений, будуть засоблятись напитками з подальших міст. Стімсон і Накс зате висказались за те, щоб конгрес ухвалив закон, на основі якого можна було б в околицях касарень поборювати іншого роду злочини, зокрема проституцію.

БРИТІЙЦІ ОПУСТИЛИ КРЕТУ, ЗАБРАВШИ З СОБОЮ 15,000 ВОЯКІВ

Стердивши, що німці понесли в наступі на Крету „великанські“ жертви, британське воєнне відомлення подає, що британцям треба було залишити дальшу оборону острова. Заразом зазначено, що евакуація яких 15,000 вояків, яких перевезено до Єгипту. Бритійці цілковито не закривають ваги цієї події, а навіть самі подають, що й вони понесли при обороні Крети значні втрати. Це відноситься, правдоподібно, до морських втрат, на що британці особливо вражливі. І коли їх що особливо болить, то це, що тим разом не можливо було британській фльоті відігнати ворога. Та вона його таки відганяла, оскільки їде про кораблі. Та виявляється, що майже всі німецькі сили були перевезені літаками. Отсе стверджує Роберт П. Пост і додає, що німці в нападі на Крету не звертали ніякої уваги на втрати в людях і матеріялі. Літаки, що довозили вояків і воєнні матеріяли, майже всі знищені, та це, як виглядало, німців не турбувало. Вони змагали до того, щоб за всяку ціну і чимскорше здобути Крету. Це їм вдалося досягнути напротязі 12-денної завзятої боротьби, яка місцями доходила до дикунства. Пост далі стверджує, що британці згідні з тим, що німецька воєнна машина тепер функціонує так, як за найкращих цісарських часів, та що німецьке військо добре виеквіповане. Отсе є ті речі, які британцям треба мати на увазі. Далі каже Пост, що британці розуміють дуже добре вагу того, що сталося, як і того, куди німці будуть тепер прямувати, себто в напрямі Кипру, Сирії, Іраку і Суецького каналу.

ВІЙНА В ІРАКУ СКІНЧЕНА

Ірак опинився знову в руках еміра Абдуля Ільяха, що володіє краєм в імені 6-літнього короля Фейсала II. Це означає, що про-бритійський напрям знову переміг. Дотеперішній прем'єр Рашід Алі Галіані, що є про-німецьких симпатій, втік до Ірану. Та зміна має ще й те значіння, що нафтові джерела в Мозулі є тепер у безпечних для британців руках.

ПОПИС ВІЙСЬКОВИХ ІНЖЕНЕРІВ. На річних зборах Союзу Американських Військових інженерів, що відбулися оногод в Форт Белвуар, Верджинія, жовніри з американського відділу військових інженерів продемонстрували, як вони потрапляють скоро вибудувати через ріку міст, що може вдержати на собі п'яти-тоннові повзи.

СОВЕТИ ВІДЗНАЧАЮТЬ ТИХ, ЩО ПЕРЕЛАПУЮТЬ УТІКАЧІВ З ЇХНЬОГО „РАЮ“

МОСКВА. — Асошіейтед Прес подає, що московські „Ізвестія“ оголошують, що переловлено много таких осіб, що намагаються перейти советську границю, щоб втекти до другого краю. З новинки виходить, що такі втечі мусять бути часті й масові, особливо на західно-українських землях. Отже советський уряд дав нагороду „селянським“ Шпінделови з Любачева, Західна Україна, що живе близько границі та кількома наворотами наражав своє життя, щоб лиш зловити утікачів зо Советів та передати їх владі. Шпіндель, пишуть „Ізвестія“, дістав за це від уряду „почесну перевязку“. До цього советська газета додає, що й інші „селяни“, такі як Шпіндель, допомагають советській пограничній сторожі перелапувати тих, що хотіли перейти границю.

СЕРП І МОЛОТ НА ЦЕРКВАХ.

БЕРН (Швайцарія). — Кажуть, що Совети зачали сильніше натискати на церкви в Білорусі й Західній Україні, себто на тих територіях, що їх забрали по впадку Польщі. Тепер вимагають, щоб з церков повалили советські прапори зо серпом і молотом. Теж зачинають замикаати церкви вже частіше. Або накладають на них ще більш податки.

ТУРЕЧЧИНА І НІМЕЧЧИНА.

АНКАРА. — Події на Креті мали, як кажуть, той наслідок, що Туреччина поспішила підписати торговельний договір з Німеччиною. Діставатиме з Німеччини машини, а доставлятиме пшеницю і сир.

ПАПА ПРО НОВЕ ЗАМИРЕННЯ.

РИМ. — З нагоди 50-ліття славної енцикліки папи Льва XIII, відомої під назвою „Рерум Новарум“, що появилася 15 травня 1891, папа Пій XII виступив з промовою, якою пояснив у модерному значінні енцикліку свого славного попередника, що то порушувала цілу низку суспільно-робітничих питань. Папа Пій XII пристосував тепер давні слова до спорів, що їх тепер звязують з фашизмом і демократією. Американський кореспондент стверджує, що в тому виясненні папи можна знайти щось таке, що нагадує фашизм. Але каже він, так не можна глядіти на слова папи. Це є наскрізь самостійні погляди, що їх видягає Католицька Церква в цілі заведення спокою і ладу в світі. Папа говорив про потребу відчинити незаселені чи невикористані землі для тих країн, що мають завелике населення. Далі став в обороні одиниці перед всемогучою державою, чим спротивився вразно фашистському поняттю про одиницю і державу. Зокрема підніс папа вагу родини, а також присвятив багато місця економічному життю, себто матеріяльним добрам і праці. Свою промову назвав папа „словом любови, отухи і потіхи“.

НІМЦІ ЗНОВУ БОМБАРДУВАЛИ ІРЛАНДІЮ.

ДАБЛІН. — Ірландський уряд формально обвинувачує Німеччину в бомбардуванні Дабліна, при чому мало згинувало 30 осіб, 31 бракує, а крім того є ще до 100 осіб раниених. Уряд каже, що по розслідуванню бомб стверджено, що вони є німецького походження. Та коли їде про літаки, то досі не знають, чийого вони походження, бо не можна було їх розпізнати.

РАХУЮТЬ НА СОВЕТСЬКЕ ЗБІЖЖЯ.

РИМ. — В Італії велика радість, що Крета опинилася в руках держав „осі“. Головно тішається тим, що тепер Італія могла діставати безпечно збіжжя з України, а нафту з Кавказу. Це шляхом через Чорне й Середземне море.

КИТАЙЦІ СЛІДКУЮТЬ ЗА ПОЛІТИКОЮ АМЕРИКИ.

ЧУНГКІНГ. — Китай не дуже радий, коли в Америці говорять про замирення з Японією. Ні теж не хочуть чути про те, щоб американська фльота перебувала на Атлантиці. Він звертає увагу Америки на агресивні пляни Японії й радий з того, що секретар стейту Гол запевнив Китаєви американську повну допомогу.

КАНАДА ВІДІГРАЄ ВЕЛИКУ РОЛЮ.

ЛОНДОН. — Бритійський прем'єр, Вінстон Чорчл, запевнив Канаду, що вона за свої жертви відіграє велику ролю, коли прийде час класти нові основи під краший світ. У своїй промові, передаваній через радіо, прем'єр підкреслив, що він у житті не бачив краших вояків від канадійців. Зазначив, що Гітлер може пізнати по Канаді, які це тісні вузли вяжуть краї з Бритійською Імперією. У відповіді на те, канадійський міністер справедливости, Ернст Ляпойнт, заявив, що „ми є у війні і мусимо разом працювати та боротись і разом згинувати, або виграти“.

БРАТИ ПРИКЛАД З ВОЯКІВ.

ЛОНДОН. — Вояк, що зявиться на вулиці в знищенім і подірванім мундурі, викликає тепер подив і пошану. Те саме є з пожарником. Як одно так і друге вказує напладно на те, що людина сновилла чесно і патріотично свій обов'язок. Так пишуть тепер в Англії й тим толкують, чому треба і цивільному населенню трохи втерпіти і ходити в старім одязі і того не встидатись, а навпаки, ще тим гордитись. Це не означає, що Британія позбавлена матерії. Це тільки означає, що фабрики, що перше займались виробом матерії, тепер взяті для інших цілей, звязаних з обороною краю.

НА РІЖНІ ТЕМИ

ЗАСЛУЖИЛА?

Доносять з Мерленду, що наступником у конгресі по смерті конгресмена Байрона буде його вдова.

Люди поза Мерлендом не знають багато про паню Байронову. Можливо, що вона заслугою на це становище, однак чи не можливе й в цьому випадку таке, що виборці вибери вдову не за її заслуги, а за заслуги її покійного чоловіка?

Що вдові по конгресмені може належати від краю як-сь відправа, це можна признати за слушну засаду. Однак чи й в такому випадку слушно признати вдові відправу, ставлячи її на становище чоловіка?

СПОРТМЕНСТВО

Признавана в Америці засада спортменства це ніщо інше, як засада слушності, перебрана й вироблена в практиці ріжних спортів. У спорті є багато суперництва, і засада спортменства має широкі примінення при всяких спортивних змагках. Одною зо засад, що впливає зо спортменства, є правило, що суперники мають бути в однаковому становищі щодо труднощів.

Та онді в Нью Йорку відбулися ріжні хлопячі перегони й скоки. Виступали між змаганнями й сліпі. Кожний може представити собі, як труднощі має сліпий спортсмен у суперництві з людиною, що має добрі очі. Коли нема можливості, то звичайно спортова комісія дає спортменів в гіршому положенні певне призначення, звичайно рахуючи йому той самий осяг за вищий, ніж люди, яка не має цих труднощів.

Представмо собі сліпого скакуна, що збирається перескочити якомога найвищу перегородку. Як він це може зробити, коли він її не бачить? Він підходить до перегородки, обмацує її, відходить на віддалі розбігу й біжить. Він мусить не лише скочити як може найвище, але й обчислити, чи зміркувати, де скочити. Іншими словами, він має перескочити якусь висоту в темноті. Очевидно, що він має багато більше перешкоди в скаканні, ніж людина, що скаче в ясно освітленому місці.

Якжеж тепер вирівняти нерівність видючого зо сліпим?

ВІД ЧОГО ТАК?

„Нью Йорк Таймс“ з четверга, 29. травня цього року, мав 40 сторінок, а „Нью Йорк Таймс“ з суботи, 31. травня, 26. сторінок.

Одно й друге число коштувало 3 центи, хоча перше мало 14 сторінок більше.

Від чого мало суботнінше число 14 сторінок менше? Чи було менше новин у світі? Чи редактори поїхали на „вікенд“?

Якби хтось взявся розслідувати, переконався би, що газета не мала на суботнінше число менше новин, ніж мала на четвергове. Якби й прийшлося видавати таке велике число в суботу, як вона видала в четвер, вона мала би матеріялу подостатком. І якби редактори поїхали на „вікенд“, то хіба тому, бо виходило менше число, а не тому виходило менше число, що вони поїхали на „вікенд“.

Газета вийшла у зменшеному обемі тому, бо того тижня багато підприємств, промислових і купецьких, дало своїм робітникам три дні свят. Через закриття крамниць багато з них не оголошувалося. Через зменшення суми оголошень не треба було видавати стільки сторінок газети. Через зменшення сторінок газети

І ШЕВЧЕНКО МАВ Свій ДІМ

Переказ каже, що коли вмирав батько Тараса Шевченка, то сказав: „А Тарасові не лишаю нічого, бо з нього вийде або велике ледащо, або великий чоловік, то сядь чи так моя спадщина не малаб вартості для нього“. Мабуть, що й справді старий Шевченко бачив, що його син Тарас якийсь незвичайний собі: малий ще, а нераз то так і цілими годинами буде сидіти спокійно та думати про щось. Умер Григорій Шевченко, і його діти від першої жінки, а між ними й Тарас, осталися круглими сиротами. І з того часу Тарас був зо громадським пастухом, то вчився маларства в маларів-дяків, то був панським козачком, то знов вислугувачем покоевого маларя в Петербурзі, то студентом Академії Мистецтва, то мандрував маларем на Україні, то десять літ салдатом на засланні в Сибірі, то знов маларем-гравером при Академії Мистецтва в Петербурзі аж до самої смерті. Тільки до 11-го року свого життя жив дома, де народився. А від того часу, аж до смерті, на 47-му році, скитався з місця на місце. Із своїх 47 літ не прожив Шевченко й повних 17 літ на Україні. Ну, а всеж таки про Шевченка можна напевно сказати, що він завжди дома мешкав. Шевченко завжди мав свій улюблений дім. Думками Шевченко завжди на Україні мешкав, навіть і тоді, коли знаходився далеко на засланні, в Сибірі. Так, домом Шевченка завжди була Україна. І то таким домом, що любив її його понад все в світі. І власне Шевченко став тому й великим чоловіком, геніальним поетом, що любив цілу Україну як свій дім.

А чи ви маєте який дім? Всі українці на Україні вже з давен давна мають місце, яке було домом їх прадідів і тепер є домом їх самих, і стане домом їхніх дітей. Ах, як же гарні та милі спомини зв'язані з домом! Як приємно хоч думкою вертатися до тієї хатини, що домом була наших прадідів, де ми прийшли на світ, де все так рідне та близьке! Ну, а тепер люди на світі, що навіть і не знають, де вони прийшли на світ. От скільки то тепер є таких родин по індустріальних та торговельних містах, що переносяться з хати до хати зо кілька років, місяців, або й тижнів! Скільки то тепер таких людей, а особливо дітей, що в дійсному розумінні дому не мають. Нема й одного куточка, який би своїм домом могли назвати. І яким порожняча в серцях тих людей, що нема для них дому ніде в світі! Не мають вони ані одного закуточка, кудиб із замишуванням могли їх думки вертатися на спочинок.

Та може бути людина, що дійсного дому не має, як і Шевченко не мав, але бездом не бути, як і Шевченко не був. Для Шевченка ціла Україна була домом.

В ширшому розумінні домом людини можна назвати те; біля чого найчастіше та найгарніші думки кружляють, про що людина з найбільшою насолодою думає. Ось дім вашого розуму. Може людина розбагатіти і навіть палату собі збудувати, але думками мешкати у брудній будинок. Бож і як інакше можна назвати улюблені дрібнички та самолюбні думки, як не курником або будкою?

ІРОНІЯ. — Дивні річі діються підчас бомбових рейдів на Англію. На світліні руйнована розбитого фільмового театру з нещуреним написом, котрий має тепер іронічний відтінок.

Шож, не всі ми можемо спромоттись мати такий величавий дім, як Шевченко. Не всі ми й так палко можемо любити його. Тож збудуймо собі дім, бодай у розумі своїм, згідно з своїми найкращими думками та здібностями. Хай хоч величавий ідеал стане нашим рідним домом, біля якого моглиб з найбільшою насолодою та найчастіше наші думки кружляти!

О. Івах (Укр. Голос)

(Продовження зо ст. 2-гої)

Очевидець про те, що діється в Зах. Україні

західних українців советською злобою, бо воно зводиться до такого нечуваного абсурду, що українці по одному боці збруча не може скумунікувати з українцем по другому боці тої ріки. Ось тому, за півтора року большевицької окупації Західної України, є дуже мало таких людей, щоб бачили Київ чи взагалі УССР. Сумніваюся, чи було більш як дві тисячі тих українців, що при ріжних нагодах могли відвідати Київ та східно-українські території.

До тих небагатьох „щасливців“ належали в першу чергу т. зв. „депутати“, які їздили складати безсоромну чолобитню Сталінові в Кремлі. При цій нагоді їх возили також по Києві, неначе медведів на припонах.

До другої групи тих „вибранців“ належить зачислити темних та затурканих селян, яких брали на Україну, щоб показати їм нарочно для тої цілі збудовані колгоспи. Там вони бачили „взірцевий лад“, у своїх хатинах „колгоспників“ (читай: НКВД-істів), що заохочували тих „баранів“ до невільничого, московсько-го колгоспного життя.

Україну звиджували ще т. зв. „скотники“, цебто ці бідні українські робітники чи селяне, яких забрало НКВД як погоничів худоби. Бо треба знати, що большевики вивезли тисячі української худоби зо Західної України. Ці погоничі опісля вертали в подертій світі, босими ногами та з бляшаними „орденами“ зо Сталіном чи Леніном.

Вкінці до Києва випускали большевики ще ріжного роду „сфеціалістів“, вчених, що їздили на ріжні зїзди та конференції до Києва, як теж комуністичні та комсомольські, що тішались спеціальною печалівістю НКВД.

Ось це є ті всі люди, які могли сентувально бачити Київ та УССР. Решта „визволених“ українців є прикута до землі й не може рухнитися ні на крок. Однако нагода бачити столицю „собоної“ України — це через закратоване віконце з тих поїздів, якими везуть наших людей на Сибір.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ЮТИКА, Н. Я. — Північні збори Бр. св. Петра і Павла, від. 58, відбулися в неділю, 8. червня, в 9:15 рано в церковній залі. Делегати на конвенцію дасть свій мін. Інші важні справи будуть обговорені; тож приналежність кожного члена є ронечна. — М. Довалик, мол.

ЕВХАРИСТИЙНИЙ КОНГРЕС

В ШІКАГО

ПРИ ЦЕРКВІ СВ. О. НИКОЛАЯ

25--29 червня 1941

„ЖАЛЬ МЕНІ СЕГО НАРОДУ“, сказав колись Христос. — У хвилі великого народнього лихоліття, Христос сьогодні милосердє і о нашім Народі! — УКРАЇНЦІ ХРИСТІАНЕ! Готуймося до Великого Сяята! Поклонімся Евхаристійному Христу, а Ви, щоби скріпили нашу віру, побільшив любов, долав сили, бадьорости до змагу, і на крашу долю нас по-благодарює.

НАВАЛ ПОЧТИ. — Як лише в Білому Домі або Конгресі мають вирішувати важливі питання, зараз на почті в Вашингтоні збільшується маса почтових посилок. На світліні: один з почтових урядовців перепускає листи через машину, що перепечатує марки.

YOUR ARMY

the R.O.T.C. and the C.M.T.C.

(This is the seventh of a series of articles prepared by Army Information Service, 90 Church Street, New York City, covering the history of the Army and giving facts and figures on its organization. Succeeding articles will be published each week until the series is completed.)

When Lieut. General Samuel B. M. Young took office as the first Chief of Staff of the Army in August 1903, the duties of the General Staff consisted mainly of preparing defense plans. The responsibility for training, handling personnel, and otherwise keeping the Army in trim was in other hands. It was not until 1910, when Major General Leonard Wood became Chief of Staff that the powers of the Chief of Staff were broadened and the foundation of the General Staff, in its present form, laid. However with a small Army and a negligible civilian training program the duties of the office of Chief of Staff placed no undue strain on the incumbent, until the United States entered the World War in 1917. The staff was then expanded to many times its pre-war size and did an efficient job of taking care of the needs of the field forces.

At the close of the World War the General Staff suffered the shrinkage to which the entire military establishment was subjected, but retained its general form. This form provided for assistants to the Chief of Staff known as G-1, in charge of personnel, G-2, in charge of military intelligence, G-3, in charge of training and operations, G-4 in charge of supply and the War Plans Division, in charge of preparing plans for the defense of the nation. A deputy Chief of Staff also was provided for, and charged with the duty of directly assisting the Chief of Staff, acting for him in his absence and personally supervising the activities of the five assistants.

Although in the years following the World War, the strength of the Army was reduced to a point where at one time it fell below the pre-World War strength, the burden of labor and responsibility placed upon the Chief of Staff was not correspondingly reduced. The National Defense Act of 1920, made the Chief of Staff responsible for the training of the National Guard and the Civilian Components of the Defense setup of the United States — the Organized Reserves,

created a heavier burden than would have resulted had the numerical strength of these components been added to the Regular Army. The handling of this defense organization necessitated several types of planing, inasmuch as none of the civilian elements could be trained under a Regular Army schedule and the plans suited to the National Guard were not adaptable to the needs of the Organized Reserves and the Reserve training units.

The Chief of Staff and his deputy were required to handle more than double the work which had fallen to the lot of the pre-World War Chiefs of Staff.

With the advent of the totalitarian outburst of conquest in Europe, and the resultant move of the United States toward providing for National Safety, the burden of work and responsibility which fell upon the shoulders of the Chief of Staff and his deputy was virtually crushing. It became obvious that one Chief and one deputy could not handle the tremendous mass of detail involved in recruiting, organizing, supplying, and providing for the morale of so complicated, so large and so far flung an organization as the modern U. S. Army. To relieve the pressure on the Chief of Staff and his deputy two additional Chiefs of Staff were named. One was designated to coordinate the air activities of the Army under the Chief of Staff. Another was designated to handle the supply problem.

САМОГУБСТВО ВІДОМОЇ АКТОРКИ

ГАЛІВУД. — Відома акторка, Джени Долі, яка тепер мала 48 літ життя, поповіла в готелі самогубство, через повішення. Причини не подала. Та це не сталося з убожества, бо колиш вона заробляла грубі гроші і з них багато заощадила до нині.

ПОМЕР Ю. ВОЛПОЛ

ЛОНДОН. — Помер несподівано Гю Волпол, років 57, відомий британський письменник, широко читаний теж і в Америці. Від 1909 року випускав у світ кожного року одну повість.

ЗЕМЛЯ ТА ЇЇ ПЕРШІ ВІКИ

Полиньмо думкою тепер в кілце. Кільця охолоджують, далеке, далеке минуло. Уявимо, загусують. В першому з собі, що ми на одній з зірок них з'являється блискуча куля. І звідти бачимо усе, що діється на небі; так, наче все це діється отут коло нас.

І ось бачимо, що на тім просторі, де тепер стоять усі планети, нема нічого: ні сонця, ні зірок, ні товаришів їх; а простягається величезна туманна пляма. Краї її заходять далеко за шлях, по якому ходять навкруги сонця останні з планет сонячної системи — Нептун. Ця пляма, так саме, як і плями «Оріона» та «Ліри», складається з гарячих газів та розжовленої пари від рідких металів.

За сотні літ ця туманна пляма віддає частину свого тепла небесному просторові, що обгортає її, а сама охолоджується. Від цього частинки газів та пари зближуються, туман гусне, краї його стягуються; уся пляма меншає. В середині плями з'являється вогняна куля: таким чином зароджується зоря — сонце. Далі туманна пляма гусне дужче, стягується, а вогняна куля в середині росте все більше та більше. Нарешті вся пляма збивається в величезну вогняну кулю, що складається з гарячих газів та розжовленої пари. Так народилось сонце.

Ця вогняна куля швидко крутилась сама круг себе як дзига. З поверхні її відділялись шматки газів та пари, котрі обгортали її, мов вогняні кільця і так само крутились самі круг себе. Ось відбивається одно, друге, третє

Зразу вона блищала ясно, мов справжня біла зоря. Але жар її згодом марнів, згасав. Вона охолоджувалась; світло її почало марніти. З білої зорі вона стала золотисто-жовтою. Тоді саме вона схожа була на наше сонце. Поверхня її хвилювалась і уявляла собою вогняне море розтоплених металів; то там, то тут по ній схвачувались вогняні стовпи, а серед них темніли плями — так само все, як тепер ми бачимо на сонці.

Спитаєте, звідки брались ці вогняні стовпи та снопи на землі? Коли земля стала охолоджуватись, то стала загусати усе з поверхні. Коли розтоплений віск і дати йому заохолити, то на ньому зробиться тоненька тверда шкурочка, а потім уже він затвердіє увесь. Так само сталося і з землею. Розжовлена пара металів, заохолівши зверху, обернулася в краплі; краплі злилися до купи і утворили ціле море розтоплених металів. Таке вогняне море обгортало кругом землі, а в середині — середина її складалась однаково з газів та пари. Часами газів ці та пара проривали це вогняне море і вилітали вгору, а ті місця, де розтоплений метал охолоджувався швидше і з них виходила вже груба, тверда кора, ставали темними; і ці темні плями заважали землі ясно блищати.

Але і ці часи минули. Земля вихолола ще більше і стала вже несхожою на сонце. Вона здавалась зразу ясно-червоною зорею. Вогняні стовпи та снопи стали вибухати по ній вже зрідка, а вогняне море стало загусати. Що далі, то земля вихолоджувалась все більше. Темні плями по ній розростались і заволакали собою усю землю; вогню зовсім не стало видно; а в середині обернулось вже в вогняне море розтоплених металів. Поверхня землі застигла, доки не обгорнула усю землю кріпким панцирем. Земля марніла, гасла і нарешті з червоної зорі стала тимчасовою зорею. Було прокинься, затріпається, прорве кріпку кору, викине струмки вогняних рідких металів та вогняних стовпів; блисне — нагадає світові про минулу свою славу... і знову погасне.

Минули і ці часи. Тверда кора теж застигла де-далі все більше. Зразу вона була тонкою, потім усе грубішала. Таким чином земля із зорі обернулася в планету, — темну зорю. Але і тут не вгамувалась земля. Вогняне море, під товстим укривалом кори, шуміло, бурхало. Здавлені корою та вогняним морем гази та пара в серці землі раптом проривались з гуркотом на волю. Тверда кора коливалась, здіймалась у гору, осідала, розпадалась шматками, знов зливалась до купи. Навч в передсмертних корчах, здригалась земля тоді, корчилась, та виганяла з серця свого потужного розтопленого каміння та металів, заливала ними велику частину своєї кори та робила

страшені землетруси. Це була справжня смерть. Умирала зоря, зостався лиш холодний труп її, — темна планета. Але цей труп і до наших часів ще не охолов зовсім і не скоро її охолоде. Певно і тепер під товстим корою землі є ще вогняне море. Це видно з усієї історії землі, що ми бачили раніше; а потім і горючаві, що коли-не-коли тай викинуть на поверхню землі ці потоки розтопленого каміння, — хіба це не доказ тому, що серце землі ще не охололо.

Хоч і вмерла зоря, але з її смертю на землі-планеті почалося нове життя, ціла низка нових відмін.

Обгорнувшись грубою корою, земля ще довго не знала, що воно таке океани, моря та ріки; текучої води на ній ще не було в ті часи. Уся та вода, що з'явилась потім на землі, стояла над землею водяною парою. Страшні та густі хмари обгортали землю тоді з усіх боків. В хмарах тих блищали блискавки, гремів грім і нарешті полились дощі. Але ще не встигли дощорічки до землі краплі дощу, як знов вони здіймались у гору парою: земля була ще така гаряча, що вода на ній вдержатись ще не могла.

Кожна кора землі значно вихолола, то зразу на ній стали океани. Дощі йшли все більш, гремів грім, блищала блискавка ще страшніше. Земля мов гучно справляла своє відродження до нового життя і, радіючи, кидала вогняні стріли, греміла громом на весь світ. Та й було чого радіти. Океан не дурно прозвано колись усього життя: в ньому — у воді вперше зародилась жива істота. Але багато часу ще минуло, поки в тім первісним океані з'явилась жива створіння.

Зразу дощі затопили усю землю, лиш де-не-де стрімили з води голі скелі, а решта — все було море, бурхливе, шумливе, але зовсім мертве: вода в ньому була ще гаряча, так що жадна жива істота вижити в ній не могла. Тоді тільки, коли це первісне море вихололо, в ньому зародились живі істоти; вони були тоді безмірно малі та дрібні і найпростіші по складу їх тілечко.

Ось звідси вже починається зовсім нова частина історії землі. Туманні плями, зорі, сонце та планети допомогли нам зрозуміти долю землі. І перші сторінки історії землі стоять тепер перед нами, мов написані справді вогняними буквами по небі. А розуміти ті букви треба ось як.

Що сонце є зоря, це ми бачили з того, що воно складається з такогуж матеріалу, з якого складаються й інші зорі білі, жовті, червоні та тимчасові. Але перше, ніж стати зорею, сонце було туманною плямою, що складалась з розжовленої пари та гарячих газів. Такими плямами були колись усі зорі. Зорі, сонце та

туманні плями усі складаються з однакового матеріалу. І тепер на небі є такі туманні плями, котрі складаються з однієї кулі та кілечко. Що є кілечко, які і досі держаться біля однієї з планет — це видно на Сатурнові. Природа, мов нарочно, зоставила кільця Сатурна, щоб показати нам, як саме з'явилися планети. Так, як планети утворились від сонця, так само від планет утворились товариші їх.

Земля була зразу туманною плямою, потім, поволі вихолоджуючись, вона ставала на різні ступені розвитку: поперед вона стала білою зорею, далі — жовтою, потім червоною, а ще далі тимчасовою зорею і, нарешті, погасла, себто обернулася в планету. Вони нагадують людям про те, чим була раніш наша земля.

Про минуле землі говорять ще й ті струмки розтопленого каміння та металів, що часом витікають з джерел вулканів.

Усе це разом каже нам, що небесні світила близькі родичі, бо усі зорі — діти туманних плям; усі планети — діти зірок; усі товариші планет — діти тих самих планет.

Додамо нарешті тут один приклад, вигаданий одним французьким вченим Плато.

Ви знаєте, певно, що олій плаває на воді, бо легший від води, але то не в спирті, бо спирт легший від олії. Можна змішати спирт з водою в такій мірі, що коли влити туди ложку олії, то він вже не буде плавати зверху: Побачимо, що буде з нею далі.

Візьмемо скляну посудину, наллємо в неї змішаного з водою спирту і впустимо туди ложку олії. Олій збереться кулею, і ця олійна куля стане посеред води та спирту. Простіли кризу неї сталого прутика і станемо крутити його швидко, швидко поміж долонями обох рук. За прутиком стане крутитись і олійна куля. Потім від неї відірветься частинка і обернеться в олійне кілечко. Доки будемо крутити прут, доти буде крутитись і олійна куля, а за нею і олійне кілечко. Але раптом кілечко розірветься на кілька частин; і кожна частина з них стане сама тепер невеличкою олійною кулькою, і всі ті кулі почнуть бігати круг головної олійної кулі.

Цей простий приклад допомагає нам зрозуміти усе, що було говорено вище про сонячну систему.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ШКАГО, МІЛ. — Місячні збори Тов. ім. Дмитра Вітовського, від. 301, відбулись в неділю, 8 червня, в парохійській галі, 1944 Іри вул., зараз по Ст. Божий, в год. 12:30 сполучення. Простяглись всі члени і членкині прибули на ці збори, бо є дуже важкі справи до рішень. Будували контрольні комісії за п'ять місяців. Простяглись тих членів, що є в п'ятирічній комісії, щоб прийшли і приготувалися на п'ять років, що не забрали ще чеків за дивиденди, хай прийдуть і заберуть. Ті члени, що довгий час не прийшли, за два місяці, якщо не прийдуть на ці збори і не виправляють своїх долів, будуть суспендовані. — За уряд: І. Медзак, предс.; К. Галіцинський, кас.; М. Чорний, секр.

КЕМПБЕЛ, О. — Північні збори Тов. Соція, від. 218, відбулись в неділю, 8 червня, в год. 2, в парохійській галі, 1944 Іри вул., зараз по Ст. Божий, в год. 12:30 сполучення. Простяглись всі члени і членкині прибули на ці збори, бо є дуже важкі справи до рішень. Будували контрольні комісії за п'ять місяців. Простяглись тих членів, що є в п'ятирічній комісії, щоб прийшли і приготувалися на п'ять років, що не забрали ще чеків за дивиденди, хай прийдуть і заберуть. Ті члени, що довгий час не прийшли, за два місяці, якщо не прийдуть на ці збори і не виправляють своїх долів, будуть суспендовані. — За уряд: І. Медзак, предс.; К. Галіцинський, кас.; М. Чорний, секр.

ДОМИ НА ПРОДАЖ

НА СПРОДАЖ в Асторії, Лонг Айленд, 6-фамільний мурований дім, по чотирьох кімнатах на родину, всі модерні урядження, бресовий плуг, бінг, залізні-мармурові сходин, банко, стоїть субсидія і сторін. Готівки потрібно 3,000 доларів. Маємо на продаж багато інших домів і бізнесів, аскуруємо від огню, впадинок; автомобілі, бізнесові урядження, маємо тек річні роки аскурації на життя. Як маєте які справи відносно аскурації, то зайдіть до нас, а ми перекажемо Вамі поліс і порадимо, як заробити. Виробляємо пожички на дом на 4%, виповняємо аскурації на горючій матеріалі. В наших бюро адвокати говорять по українськи. По інформації до членів, аскурації — чи в яких інших справах зайдіть до бюро: 125,7,9

MICHAEL GALLAN and SON, Real Estate & General Insurance, 31-13 — 30 Ave. (Grand Ave. Sta.), Astoria, L. I. Ravenswood 8-8120.

ГОДИННИ ЛІКАРИ: від 9 рані до 7:30 вечером. В четвер від 9 до 4. Неділями і святами від 10 до 1.

Д-Р С. ЧЕРНОВ

● Гострі й хронічні недуги чоловіків і жінок — Шкіра й кров.
● Аналіз крові для подружжя свідчить.
● Геморойди й желяки лікується без операції.
223 SECOND AVE., cor. 14th ST., NEW YORK CITY, Room 14. Gramercy 7-7697.
Офісові години 10-8; неділя 11-2. Жінка-доктор до обслуговування. X & флюороскоп.—Екзамінація \$2.00

МІЛІ

Кілька миль це може значити лиш кілька хвилин; хочби хтось мешкав подальше, він може мати нашу усаду швидко й успішно, якщо такої усади потребує.

Ті, що бажають Єврейської обслуговування, знають від 30 років як цілковито й обдуманно, можуть до нас навідуватися безпечно, не зважаючи на віддалі.

STEPHEN J. JEWUSIAK & SON FUNERAL DIRECTORS

77 Morris St., Jersey City 34 E. 25th St., Bayonne
Phone: Bergen 4-5989 Bayonne 3-0540

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК НА ФІЛАДЕЛЬФІЇ

НА ФІЛАДЕЛЬФІЇ
І ОКОЛИЩІ

МИХАЙЛО НАСЕВИЧ
cor. FRANKLIN & BROWN STS., PHILADELPHIA, PA.
Tel. Market 1320
ОБСЛУГА В ДЕНЬ І ВНОЧІ

ЦІЛИЙ ПОХОРОН з цією прегарною металеву труною, двома автоматами, караваном, балсамуванням, виготовленням Похоронного Дому і т. д. \$295.00

Все, чого треба, з внімком однієї з нашої нашої церквю відправу й цвинтар.
S. KANAI KAIN
433 State St., Perth Amboy, N. J.
Phone: Perth Amboy 4-6846

МИРОН ЛИТВИН І СИН

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
Обслуговування широкі й чесні
Main Office:
383 MORRIS AVENUE,
cor. Springfield Ave.,
NEWARK, N. J.
Phone: Essex 3-5347
Branch office (Biala):
969 SOUTH BROAD STREET,
TRENTON, N. J.
Phone: Trenton 8588

ІВАН БУНЬКО

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК
заряджує погребом по ціні так низькій як \$150
• Обслуговування найкраще.

JOHN BUNKO
Licensed Undertaker & Embalmer
437 E. 5th St., NEW YORK CITY.
Dignified funerals as low as \$150.
Telephone: GRamercy 7-7661.

ПЕТРО ЯРЕМА

УКРАЇНСЬКИЙ ПОГРЕБНИК

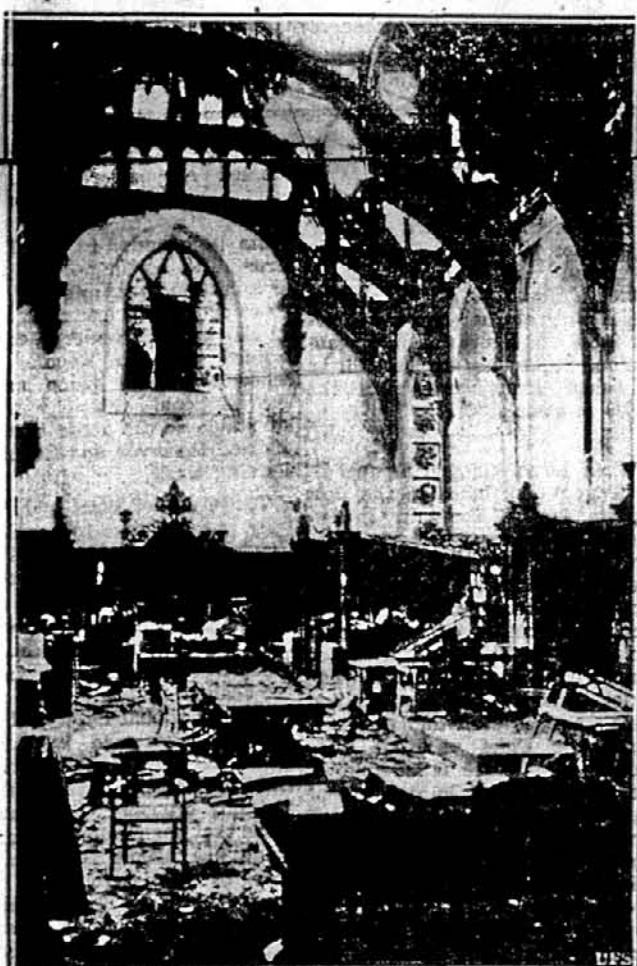
ЗАНІМАЄСЬ ПОХОРОНАМИ В BRONX, BROOKLYN, NEW YORK І ОКОЛИЦЯХ

129 EAST 7th STREET, NEW YORK, N. Y.
Tel.: Orchard 4-2568

BRANCH OFFICE & CHAPEL:
707 PROSPECT AVENUE,
(cor. E. 155 St.), BRONX, N. Y.
Tel.: Melrose 5-6577

СТАВІТЕ В РЯДІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ЯКИЙ Є НАЙБІЛЬШОЮ І НАЙСИЛІШОЮ УКРАЇНСЬКО - АМЕРИКАНСЬКОЮ ЗАПОМОГОВОЮ ОРГАНІЗАЦІЄЮ.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИНЕН ЗНАХОДИТИСЯ ЧАСОПИС «СВОБОДА»

БОМБИ РОЗБИЛИ ПАМ'ЯТКУ АРХИТЕКТУРИ. — Німецькі бомбовики розбили «Лембет Пелес» у Лондоні, старинну палату архієпископа Кентенбері, примата Великої Британії. Світлина показує каплицю палати, на котру впало найбільше бомб.

ТАРЗАН, ч. 319, Кара.

ТАРЗАН МАРШЕД ДВОХ САВІВ ДО ЧОЛІВ. «БЕХОЛД ВХАТ ХАПЕНС ТО ТОСЕ ВХО МЕНАСЕ ТАРЗАН!» НЕ ГРОУЕД.

НЕ ТООК А КВІК СТЕП БАСВАРД. ТЕН СВЕРТ ТЕН БУТВАС АБОВЕ ХІС ХЕАД, ОН ЕАЧ ЕАЧ.

ХЕ ХЕЛД ТЕМ А МОМЕНТ, ВХІЛ ТЕН КРОУД ВЕЛЕД АТ ХІС СТРЕНГТ, ТЕН ХЕ ХУРЛЕД ТЕМ ДОВН.

ONLY KRAKA, THE WITCH-DOCTOR, WAS UNAFRAID. HE HAD SECRET WAYS OF DEALING WITH TARZAN.

Припровадивши двох напасників перед їх ватажка, Тарзан охвало закричав: «Дивись, що станеться з тими, що напасують Тарзана!»

З тими словами він відступив кілька кроків взад, взяв одного батавця в одну руку, а другого в другу, і легко їх перекинув собі через голову.

Хвилину він держав батавців в повітрі, а після кинув ними об землю. Батавська товпа подивляла його силу. Описав він скоро віддалився.

Лише Крага, батавський чарівник, не налякався. Він мав якісь тайні чари, якими зміряв розправитись з Тарзаном.